

“Sónar no és un festival de techno”

Ricard Robles i Enric Palau són dos dels organitzadors de Sónar, el festival de música avançada de Barcelona que els dies 14, 15 i 16 de juny arriba a la seua vuitena edició. A un pas d'aquesta celebració, tots dos reflexionen sobre la seua importància.

Advanced Music és una empresa ja veterana que, des de Barcelona, promou l'expansió dels ritmes sintètics pertot arreu. Designa la programació musical de clubs famosos com el Florida 135 de Fraga o el Row de Barcelona, i ofereix la contractació de *disc-jockey* del nostre país i de mig món a discoteques de Catalunya, Madrid, Marbella, Itàlia, Portugal o Sud-amèrica. I organitza Sónar, el festival de música avançada i art multimèdia que ha situat Barcelona en el mapa mundial de la música electrònica. Els dies 14, 15 i 16 d'aquest mes, Sónar celebra la seua vuitena edició. Tres jornades que inclouen sessions diürnes –amb una programació més experimental que es desenvolupa en el cor de la capital– i nocturnes –amb actuacions de caràcter hedonista que, per primera vegada, es duran a terme al recinte de Montjuïc Fira 2 de Barcelona, a l'Hospitalet de Llobregat– al llarg dels quals la ciutat es converteix en el centre artístic internacional de l'avantguarda sonora.

A pocs dies de l'inici de Sónar, la pressió i el cansament es viu amb molta professionalitat a la seu d'Advanced Music –un gran apartament industrial d'espais oberts que és *chic*–, on hi ha treballant més de trenta persones (i amb una mitjana d'edat per sota dels trenta anys). Durant el festival, el nombre d'integrants de la plantilla augmentarà en més de cent. L'any passat, aplegant els assistents diürns i nocturns, s'aproparen a Sónar 53.000 espectadors i centenars de periodistes per contemplar la desfilada de músics, *disc-jockey* i artistes multidisciplinars. Enguany, la suma pot superar-se, però això no sembla preocupar els

serens i correctes Ricard Robles i Enric Palau, de trenta-sis anys, dos dels responsables d'Advanced Music i de Sónar. El tercer, Sergi Caballero, impulsor de la singular imatge promocional del festival, no està per a entrevistes o fotografies: té massa feina. Robles i Palau també, però assumeixen que cal parlar.

—L'any passat, la imatge del Sónar incloïa les figures de dues ancianes enterrades i amb bosses al cap. Això va despertar polèmica. La d'enguany ironitza sobre la incontinença urinària. Heu rebut queixes?

—**RICARD ROBLES:** De moment no. L'any passat, la polèmica es va donar molt a última hora, i va venir generada per agrupacions de dones.

—**ENRIC PALAU:** Nosaltres vam explicar que la imatge del festival no és una peça que ajudi a entendre Sónar, sinó que és un recurs creatiu més, un treball de creativitat lliure que té un sentit artístic. No vam entrar en la polèmica, i no hi entraríem si es tornara a donar.

—Les grans estrelles d'aquesta edició són els duet de *disc-jockey* americà Masters at Work. Ha estat complicat comptar amb la seua presència?

—**E.P.:** Es prodiguen poc. Ho havíem intentat altres anys, i ara, l'ona del mateix festival els ha convençut. Punxen habitualment per separat, treballen plegats com a productors musicals, i, en ocasions molt comptades, actuen en equip.

—El seu *caixet* és molt alt? He escoltat que pot arribar als cinc o sis milions de pessetes.

—**E.P.:** En l'assumpte dels preus no hi volem entrar. El *disc-jockey*

A l'altra pàgina, la imatge de Sonar, que ironitza sobre la incontinència urinària. En aquesta pàgina Ricard Robles (a l'esquerra) i Enric Palau, dos dels organitzadors del festival.

Armand van Helden ha actuat fa poc a Barcelona, i la premsa ha parlat de si cobra tants o quants diners [algunes informacions apuntaven cap als sis milions de pessetes], però és contraproduent parlar d'això, perquè entrariem en la comparació d'allò que cobra qualsevol artista de qualsevol estil. L'únic fet que cal destacar és: sí, els *disc-jockey* avui cobren uns preus alts. Per què? Perquè, molts d'ells, en aquests moments, atrauen un grup

important de públic amb més facilitat que ho pughi fer un grup de rock o pop de sis o set músics.

—R.R.: Bill Clinton cobra 22 milions de pessetes per mig hora de conferència. Això és car o barat? Doncs és una cosa o l'altra segons allò que pugui generar, perquè tot és una indústria. Dos o tres milions de pessetes per sessió és un preu habitual entre els *disc-jockey* estelars. N'hi ha que cobren més, i n'hi ha molts que co-

bren menys. De tota manera, conflueixen diversos factors a l'hora d'establir un o altre *caixet*. La capacitat del local, el tipus de projecte, el preu de les entrades. O, per exemple, si l'artista [el *disc-jockey*] està promocionant o no un disc seu... No té res a veure amb les regles del món del pop.

No ens hem d'escandalitzar per les qüestions dels preus que genera el mercat. Hi ha qui veu un quadre abstracte i diu, això són quatre ratlles, i també ho puc fer jo. En el tema de programar discos passa el mateix. Que ho faci, si és que pot.

—Quin és el pressupost de Sónar 2001?

—R.R.: Prop dels 320 milions de pessetes. El 83% del pressupost el genera el festival mateix amb patrocinadors. Un 17% prové d'institucions públiques. Comparativament amb altres festivals, la part d'intervenció pública és petita. D'entrada, l'administració no ha estat especialment generosa amb nosaltres, però això no és una queixa, no volem plorar com fa la gent del teatre. L'administració ha conviscut bé amb el festival. Suposo que valora, o hauria de valorar, el que representa Sónar per a la ciutat.

—I què representa?

—R.R.: Una cultura emergent, i un esdeveniment que la projecta internacionalment.

—E.P.: Les administracions han ajudat, en la seua mesura, que el Sónar es fes. Però han d'entendre que, del Sónar, se n'ha de tenir cura, que no és una cosa sobre la qual es pot passar pàgina. Els polítics estan ocupats en mantenir les estructures d'un panorama cultural clàssic, conservador. I, eventualment, no tenen en compte la imatge de ciutat o de país que pot projectar un festival com Sónar.

—Quina és la diferència entre Sónar i altres festivals internacionals de música techno?

—R.R.: Sónar no és un festival de techno. Programem des d'electrònica experimental fins a propostes de pop electrònic. Deixem lloc a pioners de qualsevol disciplina que hagin fet avançar la música contemporània

[enguany actuen Sonic Youth, un veterà grup de rock avantguardista] Perquè això és Sónar, un festival de música avançada. Aquesta etiqueta ho és tot i no és res.

—E.P.: Les diferències entre Sónar i altres festivals electrònics, com Homelands, a Anglaterra, són notables. Nosaltres combinem grans noms amb noms desconeguts, portem artistes que no es mouen habitualment en els circuits de la música de ball, hi ha

no? No. Senzillament, ara els contemplen molta més gent. No vol dir que el festival sigui ara més comercial ni abans més intel·lectual. Vol dir que ha tingut molta repercussió i que hem fet un treball considerable de projecció internacional [la presència de públic europeu és molt major que en qualsevol altre festival de l'estat espanyol, i enguany es preveu l'assistència de 350 periodistes internacionals de més de 25 països].

—R.R.: Entenem que no. Primer perquè hi ha una demanda real d'una part del públic, que té poques oportunitats de veure aquests artistes en uns grans espais amb grans produccions. I després perquè, en l'espectre de la música electrònica, no hi ha molts noms capaços d'enfrontar-se amb audiències massives i exigents.

—E.P.: Aquest any hi ha 148 artistes programats, i n'hi ha 3 o 4 que repeteixen. És un cartell que si el trobes en un altre festival, dius "la bomba!". Però el trobes a Sónar i sembla que estiguis fent el mateix de l'any passat. És una manera de veure les coses. N'hi ha moltes altres.

—Diverses promotores s'han barallat per fer una propera desfilada techno a Barcelona a imitació del Love Parade de Berlín. La cultura de la música de ball s'ha convertit definitivament en la capital catalana en un pastís econòmic per repartir?

—R.R.: És un negoci des del moment que hi ha empreses que es dediquen a treballar en això. Ara bé, encara no conec ningú de la nostra generació i del nostre entorn que estigui podrit de diners. És una manera de guanyar-te la vida, com el rock, com el jazz, com els xurros o com el tabac. Sembla que la música electrònica no pugui tenir un vessant de negoci. És com si no fóra permès, la qual cosa és absurda, perquè totes les altres músiques la tenen.

—El tema és que el fenomen del techno va nàixer com un corrent subterrani en oposició amb la indústria establerta. Hi ha seguidors que es pensen que si deixa el panorama més alternatiu, el seu sentit desapareix.

—E.P.: Sempre existiran corrents alternatius en aquest món. La creació d'una escena normalitzada és perfectament natural i respectable. Com també és respectable que algú esculli morir-se de gana i fer només allò que li agrada a ell, clar.

—Fins a quin punt Sónar ha definit que Barcelona siga avui un dels punts europeus de la música electrònica?

—E.P.: Sónar, en tot cas, ha animat

Els impulsors de Sónar entenen que l'administració ha ajudat a fer el festival, però que no se'n pot oblidar, ja que Sónar projecta la imatge de Barcelona arreu del món.

una diversitat d'activitats no estrictament musicals, hi ha una voluntat de risc... A l'estat espanyol no hi ha una oferta semblant, i a fora pensem que tampoc. Almenys, no d'aquest volum. Sí que hi ha grans esdeveniments dance a Anglaterra o Alemanya, però sense aquest eclecticisme.

—Sónar ha estat considerat per la premsa com un festival intel·lectualoid. Des de l'any passat, les crítiques incideixen en la massificació. Com assumiu aquests punts de vista?

—R.R.: Hi convius. Per a uns serem subterranis, per a altres, comercials... Totes les opinions són bones i dolentes, però no tothom parla amb coneixement. Sónar manté les bases i la presència de molts dels artistes dels seus inicis. Què passa, que aquests artistes abans eren molt bons, i ara

No crec que per a un artista sigui un somni que només contemplen quatre en la intimitat, vaja.

—E.P.: Des d'Europa es fan valoracions amb les quals ens sentim més identificats. Des de fora, la crítica parla de si el festival és interessant o representatiu, no de si en té o no, de càrrega intel·lectual. Ve públic atret pels grans noms, però també hi ha moltíssims assistents amb ànim de descobrir coses que no les proposa ningú més. Perquè Sónar s'ha convertit en una marca amb la qual el públic confia.

—Aquesta marca ha d'incloure sempre alguns *disc-jockey* internacionals com Laurent Garnier o Jeff Mills que són presents a Sónar des dels seus inicis? La seua presència no resulta insistent?

que això sigui possible. Ha ajudat en mostrar al gran públic i als grans mitjans de comunicació l'existència d'aquesta música i de la manera de consumir-la. Però Sónar té una estreta relació amb la ciutat, i la ciutat amb Sónar. Si Barcelona no hagués estat capaç de crear una creixent escena de clubs, segells i *disc-jockey* —de gran nivell amb bones relacions internacionals—, doncs el Sónar no hagués fomentat res. La indústria d'aquí, no obstant això, és encara una mica feble.

—Estils que avui són moda europea, com el trance [un estil antic que ara ha tornat], no formen part del festival. Sónar no té l'obligació de mostrar el ventall de tendències que protagonitzen l'escena internacional?

—R.R.: No pensem que el festival hagi de fer les funcions d'un catàleg.

—E.P.: El rescat del trance es deu a la indústria anglesa, que decideix què "toca" ballar a les discoteques. No pensem que estar al dia sigui seguir aquestes pautes, que responen només a una voluntat de negoci.

—Grans clubs britànics com Gatecrasher o Ministry of Sound s'han estès arreu del món organitzant festes i editant discos molt comercials. Penseu que han empobrit la música electrònica?

—R.R.: No penso que l'expansió d'aquests clubs i de les seves opcions musicals hagi estat tan... dictatorial. Els seus discos recopilatoris destaquen en moltes botigues. Però, en el terreny del ball, aquestes imposicions són menors que en qualsevol altra escena. En el pop, o estàs en una multinacional i tens el teu disc en parets senceres dels establiments o no ets ningú. En la música electrònica, pots funcionar fora d'aquest panorama. Hi ha una relació comercial més democràtica que es duu a terme a través de circuits més amplis. Les corporacions britàniques fan el seu paper, però queda molt d'espai per a la resta de gent que treballem en aquest negoci. Hi podem convida, amb aquestes.

Joan M. Oleaque

Tres dies d'obertura mental

El cartell d'enguany de Sónar és més eclèctic i aclaparador que mai. Els abonaments tenen el preu de 14.500 pessetes. Amb aquests, es podrà contemplar els gairebé 150 músics i *disc-jockey*, que faran equilibris entre l'experimentació total i la diversió pura per a un públic tan divers i plural com el mateix festival. Durant el dia, Sónar es desenvolupa al CCCB, el MACBA i a la Capella dels Àngels, un entorn urbà que encaixa amb la voluntat cosmopolita d'aquesta electromostra. El dia és el moment de les actuacions més arriscades i sensorials. Cal destacar la de l'elegantíssima banda alemanya Jazzanova. És també el context de les activitats paral·leles, com ara taules rodones, conferències, exhibicions cinematogràfiques.

També serà el moment de contemplar "Invisible London", una exposició multimèdia que ofereix una visió profunda de l'art i les tendències que bullen al Londres subterrani.

I a la nit, festa de màxim nivell en una ubicació distinta a la d'altres anys. Fins

ara, les actuacions nocturnes se celebren al Pavelló de la Mar Bella. L'eclosió popular del festival ha obligat els organitzadors a ampliar recinte. I ho han fet allunyant-se de lírica ambiental de la mar i endinsant-se en la funcionalitat del recinte de Montjuïc Fira 2 de Barcelona, a l'Hopitalet de Llobregat. *Disc-jockey* com Carl Cox, Jim Masters, Amon Tobin, Darren Emerson, DJ Vadim o Angel Molina, i bandes com els fascinats Sigur rós o els veterans Sonic Youth donaran vida pròpia a la nit.

La glòria vindrà per mà de les estrelles americanes Masters at Work. Els integrants d'aquest duet de productors i *disc-jockey*, "Little" Louie Vega i Kenny "Dope" González, acaben de complir deu anys com a equip creatiu, i han elevat la música house fins a convertir-la en present i futur del pop. La recent edició d'un complet compilador de la seua obra com a productors i creadors de remescles, converteix el seu pas pel festival en l'oportunitat perfecta per prendre el pols a aquests mestres de la hibridació. Capaç de dissenyar alguns dels més emotius himnes de ball dels anys noranta, Vega i González han combinat l'essència electrònica amb les arrels llatines més clàssiques. Ni tan sols les cançons lentes se'ls resisteixen. El seu tema "Pienso en ti", ejecutat amb col·laboració vocal de Luis Salinas, és, possiblement, la més senzilla, bella, romàntica i dolorosa evocació del sentiment de desamor que ningú no ha erigit des de l'època daurada dels boleros: la banda sonora contemporània ideal per a les nits que es malviuen amb una copa a la mà i el cor a punt de llençar a la paperera.

La seua actuació a Sónar s'acompanya de la sessió del veterà *disc-jockey* americà Frankie Knuckles, supervivent de l'era de la discomusic i inventor del house. La seua presència és com si Elvis Presley actuara en un festival de rock, i amb Masters at Work converteix la nit del dijous 15 en un regal per a les ments obertes, un premi de platí i d'or negre que l'assistent a Sónar mai oblidarà. J. M. O.

Louie Vega (a l'esquerra) i Kenny González són els integrants de Masters at Work, les estrelles nord-americanes del festival.